

Simon Sebag Montefiore, Jerusalem Biografen. Norstedts förlag.

För den som besökt Jerusalem är väderkvarnen väster om gamla staden ett välkänt landmärke. Den kallas allmänt för Montefiores väderkvarn och donerades av Moses Montefiore, en judisk mecenat på 1800-talet, som önskade att stadens judiska befolkning skulle ägna sig åt något mer samhällsnyttigt än religion och böner. Simon Sebag Montefiore är en sentida ättling och har nu skrivit Jerusalems biografi i en volym på dryga 800 sidor. Tidigare har han skildrat Josef Stalin i två böcker som vunnit flera priser.

När han beskriver den stad han själv har så nära anknytning till är det med samma noggrannhet och berättarglädje som förut. Simon Sebag Montefiore följer staden från kananeisk tid på 2000-talet före vår tideräkning till sexdagarskriget 1967; den sista gången, hittills, som staden fick nytt styre och nya härskare. Det är nära fyra tusen år som författaren hanterar med en häpnadsväckande kunnighet. Två gestalter blir biografins huvudpersoner. Dels den bibliske kung David som genom sitt personliga val av huvudstad gjorde Jerusalem till det den allt sedan dess förblivit; ett religiöst centrum med anspråk på politisk makt och dominans. Den andra gestalten är något oväntat den brittiske krigsministern Lloyd George, vars betydelse för den sionistiska inflyttningen vida överträffar Balfour.

Att Jerusalem blivit någon av världens mittpunkt är egentligen märkligt. Staden är utan strategisk betydelse och ligger i ett sterilt bergslandskap med endast en vattenkälla. Förklaringen, menar Simon Sebag Montefiore, ligger i religionen. Utan den kan man inte förstå Jerusalems plats i världshistorien. Med en blandning av hatkärlek kallar han Jerusalem för en nekropol. Här har många dött för sin tro och här vill alla begravas för att en gång vara först att uppstå. Psykiatriker i Israel talar idag om Jerusalemsyndromet; människor som söker sig till Jerusalem och som formligen slukas av dess religiösa lockelse.

”Jerusalem Biografen” är en bok att underhållas av, men som också tar död på myter och magier av en stad som sett fler människor dö en våldsamt död än kanske någon annan.

Jakob Carlander

Bildtext:

Simon Sebag Montefiore deltog vid årets Bok och Biblioteksmässa med sin nya bok:
Jerusalem Biografin.

Ingress:

"Jerusalem är en gammal nymfoman som kramar älskare efter älskare till döds" skriver författaren Amos Oz om Jerusalem. Om denna nymfoman har Simon Sebag Montefiore nu skrivit en lärd och underhållande biografi.